

Porteføljestyret for muliggjørende teknologier, møte 2/2023

Dato

Onsdag 14. juni 2023

Kl. 10:00-13:00

Sted

Digitalt på Zoom

Torsdag 15. juni 2023

Kl. 12:00-15:00

Til stede

Geir Øien - leder
Heidi Austlid
Nuria Espallargas
Ellen-Marie Forsberg
Marianne Fyhn
Rita Glenne
Lars Holden
Karoline Schjetne
Eivind Valen

Forfall

Heidi Austlid dag 1 kl. 10-12
Nuria Espallargas dag 1 kl. 10-11
Karoline Schjetne dag 2
Eivind Valen dag 2
Nuria Espallargas dag 2 kl. 12-13

Observatører

Finn-Hugo Markussen, KD
Annette Vestlund, KDD
May-Kristin Ensrud, JD
Siri Lader Bruhn, FD

**Til stede fra
Forskningsrådet**

Hilde Erlandsen
Vidar Skagestad (dag 1)
Aase Hundere
Olaug Råd
Torgeir Waaga
Cecilie A. Mathiesen
Inderjit S. Marjara
Trine Paus
Tobias Ellingsen (sak 24/23)
Yngvill Rådmannsøy Tømmerberg (sak 24/23)

Sak PSTEKNO 14/23**Godkjenning av sakslisten**

Styreleder ønsket velkommen og viste til at rekkefølgen på behandlingen av sakene i møtet ikke vil være iht. sakenes nummerering. Det var ingen øvrige kommentarer til sakslisten.

Vedtak

Sakslisten godkjennes.

Sak PSTEKNO 15/23**Godkjent referat**

Porteføljestyret hadde ingen spørsmål eller kommentarer til referatet.

Vedtak

Porteføljestyret tar godkjent referat fra møte PSTEKNO 1/2023 til etterretning.

Sak PSTEKNO 16/23**Spørsmål om habilitet**

Styret diskuterte sin habilitet i møtet. Eivind Valen opplyste at han likevel ikke var inhabil i tildelingssaken fra budsjettformålet TEKNOKONVERGENS (sak 19/23), slik det ble protokollført i forrige styremøte (sak 03/23).

Vedtak

I sak 18/23 er Ellen-Marie Forsberg inhabil i søknadene 344280 og 344385 og deltar ikke i behandlingen av saken.

I sak 19/23 er Ellen-Marie Forsberg inhabil i søknad 341989, Marianne Fyhn er inhabil i søknadene 342143, 342141, 342053, 342194, 342048 og 342022 og Geir Øien er inhabil i søknadene 342276, 342266, 342250, 342242, 342228, 342218, 342175, 342172, 342126, 342065, 342062, 341932, 342258 og 342225. Ingen av de tre deltar i behandlingen av saken.

I sak 20/23 er Eivind Valen inhabil i søknad 343158 og deltar ikke i behandlingen av saken.

Ingen inhabilitet meldt i de øvrige sakene.

Sak PSTEKNO 17/23**Muntlige orienteringer**

Styreleder orienterte om møtet mellom porteføljestyrelederne og Forskningsrådets styre 27. april, der han blant annet videreformidlet porteføljestyrets uro for manglende sammenheng mellom LTPs vektlegging av muliggjørende teknologier og fraværet av midler til IKT-utlysninger. I fellesmøtet var det flere som fremhevet at Forskningsrådet må være en garantist for kvalitet og en uavhengig forskningspolitisk rådgiver for myndighetene. Kommentarene som ble gitt til ny modell for porteføljestruktur var i stor grad sammenfallende med porteføljestyres egne kommentarer.

Administrasjonen bekreftet at LTP ligger til grunn for porteføljestrukturen som Forskningsrådets styre nylig besluttet etter et knippe brede dialogmøter. Sentral endring er etableringen av et eget porteføljestyre for forskningssystemet som vil ha gjennomgående representasjon. Nytt mandat for porteføljestyrene vil gi dem økt ansvar for rådgivning og

rapportering på sine områder. De nye porteføljestyrene skal være operative fra 1. januar 2024.

Administrasjonen orienterte også om følgende saker:

- Forskningsrådet har fått ansvar for å lede en operativ gruppe med ulike etater som skal foreslå hvordan det målrettede samfunnsoppdraget på bærekraftig fôr skal rigges og utvikles videre som virkemiddel. I tilknytning til gruppen, som også skal tidfestede mål og delmål for samfunnsoppdraget, er det etablert en ekspertgruppe som skal gi innspill til arbeidet og en styringsgruppe fra departementene. Etter sommeren skal det gjennomføres brede innspillsprosesser og i november skal anbefalingene leveres til regjeringen. På spørsmål fra styret ble det opplyst at Forskningsrådet har en tilsvarende rolle i det målrettede samfunnsoppdraget for å inkludere flere barn og unge i utdanning, arbeid og samfunns- liv, men at dette oppdraget er organisert noe annerledes. Når det gjelder det tredje målrettede samfunnsoppdraget på grønn omstilling/sirkulære løsninger, som Stortinget initierte, vil arbeidet med dette starte opp når retningen på de to andre oppdragene er satt.
- Forskningsrådets styre har vedtatt nytt veikart for forsknings- infrastruktur. Det er kommet en utlysning med hovedfrist 15. november.

Vedtak

Porteføljestyret tar orienteringene til etterretning.

Sak PSTEKNO 18/23**BIOTEK2021: Tildeling av Samarbeidsprosjekt (KSP)**

Porteføljestyrets behandling av saken er redegjort for i eget investeringsreferat.

Sak PSTEKNO 19/23**TEKNOKONVERGENS: Tildeling til FP- og KSP-søknader**

Porteføljestyrets behandling av saken er redegjort for i eget investeringsreferat.

Sak PSTEKNO 20/23**NANO2021: Forberedelse til forskerprosjekttildeling**

Eivind Valen var meldt inhabil og deltok ikke i behandlingen av saken.

Saken var en forberedende sak for tildeling av forskerprosjekter fra NANO2021 i neste porteføljestyremøte (møte 3/2023). Administrasjonen orienterte kort om føringene i utlysningen, søknadsbehandlingen, terskelverdi og forslag til prinsipper for rangering av søknadene. Porteføljestyret fant saken klart fremlagt, og på spørsmål om prosedyren er i samsvar med Forskningsrådets standardprosedyre for Forskerprosjekt (FP23), bekreftet administrasjonen dette. Porteføljestyret ønsket også å vite hvordan RRI vil bli vurdert i søknadene. Administrasjonen svarte at administrasjonen og fagekspertene har et delt ansvar for dette. RRI-innholdet blir vurdert faglig av ekspertene iht. utlysningen og vurderingskriteriene, og administrasjonen tar hensyn til denne RRI-vurderingen i sin relevansvurdering av søknaden.

Vedtak

1. Porteføljestyret vedtar følgende terskelverdi for FP23-tildelingene fra NANO2021 som skal besluttes i møte 3/2023:
 - Alle søknader med én eller flere kriteriekarakterer lik 4 eller lavere fra ekspertpanel avslås *en bloc*.
2. I møte 3/2023 vil porteføljestyret legge til grunn prinsipper og rekkefølge for rangering av FP23-søknader som foreslått i sak 20/23.

Sak PSTEKNO 21/23**Oversikt over investeringer gjort av andre**

Administrasjonen informerte om at det er finansiert fem nye prosjekter som skal gi kompetanse- og resultatoverføring til forsvarssektoren fra aktive prosjekter i IKT-porteføljen. Ettersom det ikke er nok midler igjen til å finansiere flere prosjekter, ble utlysningen, som hadde en samlet ramme på 45 mill. kroner over tre år (2021-2023), stengt 7. juni.

Vedtak

Porteføljestyret tar rapporteringen til etterretning.

Sak PSTEKNO 22/23**Eventuelt**

Det var ingen saker til eventuelt.

Sak PSTEKNO 23/23**Godkjenning av vedtaksprotokoll dag 1**

Forslag til vedtaksprotokoll for dag 1 ble gjennomgått i møtet.

Vedtak

Vedtaksprotokollen godkjennes.

Sak PSTEKNO 24/23**Innspill til Forskningsrådets nye strategi**

Administrasjonen innledet til diskusjon om hva som er de viktigste utfordringene som må løses for å nå målene i LTP, og hvilke prioriteringer Forskningsrådet må gjøre i ny strategi for å løse disse utfordringene.

Porteføljestyret hadde en rekke innspill som administrasjonen tok med seg. Blant disse var:

- Bredt spekter av utfordringer; fra store, globale og geopolitiske utfordringer til Forskningsrådets likviditets- og kapasitetsutfordringer.
 - Det haster å omstille samfunnet; FoU-systemet må rigges for oppgaven. Bruke muligheten som målrettede samfunnsoppdrag gir. Bruke områder vi er sterke på inn mot klima og miljø. Fasilitere samarbeid mellom UH og industri. Bedre utnyttelse av eksisterende forskningsinfrastruktur. Fasilitere prosesser som sikrer forståelse for og eierskap til forskningen; åpne opp og engasjere sektoren i bredt, inkludert befolkning og næringsliv. FoU-innsatsen må gjøres relevant for flere, slik at flere kan ta den i bruk.
 - Forskningsrådets midler må virke godt sammen med øvrige FoU-midler, utfylle grunnbevilgningene til UH-sektoren og bidra til å
-

opprettholde FoU-kapasitet når det tildeles mindre penger og studenttallet går ned. Må få mer privat kapital på banen. Få mer ut av hver FoU-krone; spisse innsatsen. Sikre langsiktighet og nok ressurser til fremragende miljøer. Samarbeid nasjonalt-internasjonalt. Ha beredskap på sentrale fag- og teknologiområder; flere uforutsette skift og endringer vil komme. IKT en teknologi som vil påvirke alle LTP-målene; IKT-investeringene må opp og stå igjen, også innenfor kunstig intelligens.

- Forskningsrådet må opprettholde leveringskraft, fortsatt være garantist for kvalitet i fag og rådgivning og utnytte ny porteføljestruktur til økt samhandling på tvers. Forskningsrådet må også tørre å prioritere, være djervere, bli flinkere til å velge ut de beste prosjektene, øke kravene til samarbeid og stoppe flere prosjekter som ikke går som de skal.

Vedtak

Porteføljestyrets kommentarer i møtet tas med i det videre arbeidet med ny strategi.

Sak PSTEKNO 25/23**Fremtidige investeringsbehov innenfor muliggjørende teknologier**

I denne saken var porteføljestyret invitert til å komme med innspill til investeringsplan for muliggjørende teknologier 2024-2026. Innledningsvis gikk administrasjonen gjennom status for gjeldende investeringsplan, viste til at fjorårets porteføljeanalyser fortsatt står seg og pekte på et utvalg samfunns- og teknologitrender som kan/bør/må påvirke investeringene de kommende årene. Deretter ble møtedeltakerne inndelt i to grupper, som begge diskuterte hvordan hhv. LTP og ulike trender må hensyntas i investeringsplanen.

Det er laget et eget oppsummeringsnotat fra gruppearbeidet. I plenumsoppsummeringen var det blant annet dette som ble trukket frem:

- Planverket, tidligere analyser og vurderinger står seg inntil videre.
- Vurdere om investeringsplanen bør være tydeligere noen steder på hvordan vi prioriterer.
- Må tilrettelegge for samarbeid mellom sektorer og jobbe for at norske MT-miljøer er etterspurte deltakere i internasjonale samarbeid.
- MT har mye å bidra med når det gjelder alle de tre samfunnsoppdragene, men andre må formulere utfordringene og eie dem.
- Verdenssituasjonen tilsier at digital suverenitet og sikkerhet gis økt oppmerksomhet. Her kan porteføljestyret ta lead. Forsterkes av KI-utviklingen og potensielle sikkerhetsutfordringer knyttet til kvanteteknologi.
- Tilsvarende for biotek og nano; få frem utfordringer som porteføljestyret kan ta eierskap til.
- Viktig å få til godt samarbeid med andre porteføljestyre.

Vedtak

Porteføljestyrets innspill i møtet legges til grunn for utkast til investeringsplan 2024-2026 som skal behandles i styremøtet i september.

Sak PSTEKNO 26/23**Godkjenning av vedtaksprotokoll dag 2**

Forslag til vedtaksprotokoll for dag 2 ble gjennomgått i møtet.

Vedtak

Vedtaksprotokollen godkjennes.

Sak PSTEKNO 27/23**Åpen refleksjon og evaluering av møtet**

Flere styremedlemmer ga uttrykk for at det var fint å ha to halvdagsmøter istedenfor et heldagsmøte. Styreleder takket for gode diskusjoner og administrasjonen fikk ros for et godt forberedt møte.
